

IMPRESIONISMUS

Impresionismus

- umělecký směr, který vznikl ve Francii v 60. letech 19. století
- „impression“ (fran.) = okamžik
- důraz na okamžikovost, zachycení dojmů, světelných jevů a barev v přírodě
- vzácnost mizejícího dojmu, momentální nálada
- konec ateliérové tvorby
- inspirace v chemických a fyzikálních zákonech – např. dělení světla
- navazuje na realismus
- revoluční směr, který ovlivnil několik dalších generací a dostal umělce z ateliéru do plenéru a snaží se zachytit současná témata (město, lidi, balet,...)

- základem je čistá barevná skvrna – zachycení prchavého světla a přírodních jevů
- téměř všichni malíři nepoužívají černou a bílou a černé kontury, používají nemíchané zářivé světlé barvy (optimismus v obrazech)
- většinou jednoduchá kompozice, lehké pohyby a dotyky štětce
- uplatnění optických zákonů – výsledný obraz skvrn na plátnu se spojuje až v lidském oku
- techniky: akvarely, pastely, rudce
- převážně se objevuje v malířství, sochařství a grafice
- o Monetovi se říká, že si přál, aby se narodil slepý a teprve postupně nabýval zrak, tak by mohl začít malovat, aniž něco věděl něco o předmětech okolo sebe. Chtěl pouze proměňovat paprsky barevného světla, které dopadaly na jeho sítnici, v barevné skvrny na plátně
- inspirace v japonské kultuře (dřevoryty)

Inspirace a vlivy na impresionismus

- angličtí krajináři William Turner a John Constable
- romantici – Eugène Delacroix, Eugène Boudin, Charles Daubigny,
- realisté Barbizonské školy – Théodor Rousseau, Gustave Courbet, Jean – Baptiste C. Corot
- Edouard Manet

„Sněhová bouře“ – W. Turner

E. Delacroix

„Pobřeží“ – G.Courbet

Francouzský impresionismus - počátky

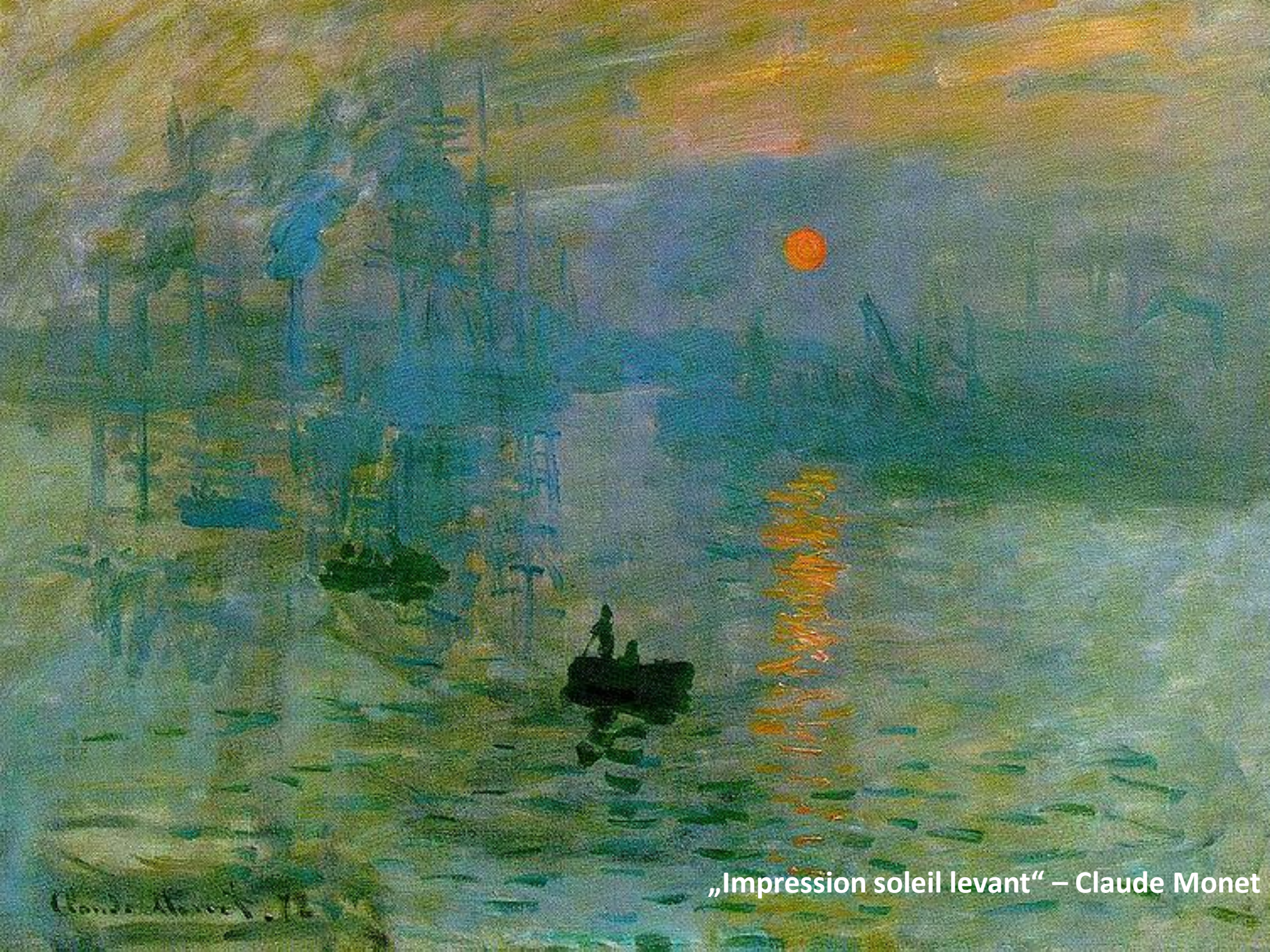
- dogma ateliérové tvorby a pařížského Salónu popudí určitou skupinu francouzských umělců, kterým ten způsob nevyhovuje
- Salón přijímá jen díla s mytologickou, náboženskou nebo historickou tematikou, s vybroušenou malířskou technikou

Francouzský impresionismus

- Mladí umělci se scházejí v soukromých školách – „*Académie Suisse*“ (Guillaumin, Cézanne, Pissarro), „*Gleyrův ateliér*“ (Monet, Bazille, Renoir, Sisley)
- Většina žije ve špatných finančních podmínkách – nevystavují ani neprodávají svá díla

Francouzský impresionismus

- 1873 – založení „*Société Anonyme*“ = skupina radikálních umělců, požadující svobodnou tvorbu v oficiální akademické tvorbě – aby mohli svá díla vystavovat i mimo Salón
- 15. 4. 1874 – 1. nezávislá výstava, trvá měsíc, 165 obrazů (Degas, Monet, Cézanne, Pissarro, Morisot, Renoir)
- pobouření kritiků i veřejnosti, novinář Louis Leroy označuje výstavu „hanlivě“ jako – „**Výstava impresionistů**“ (článek napsaný jako dialog mezi ním a imaginárním umělcem, kterého „mazanice“ přivedou na hranici šílenství), název použil jednak pro význam, tedy dojem, ale i kvůli názvu Monetova obrazu „*Impression soleil levant*“ (Dojem, východ slunce)

„Impression soleil levant“ – Claude Monet

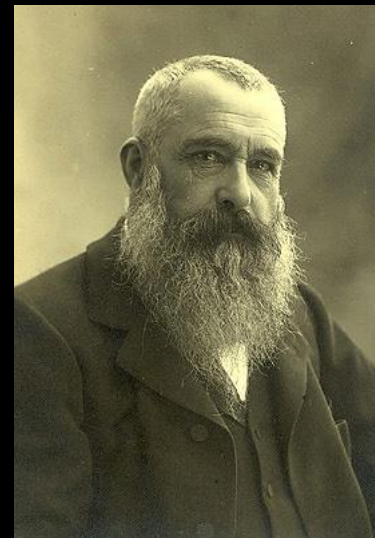
Claude Monet 1874

Francouzský impresionismus

- Noví umělci (Toulouse – Lautrec, Gauguin, van Gogh)
- nový styl se začíná postupně uznávat a oceňovat
- bez impresionismu by nevznikly další nové styly –
postimpresionismus, pointilismus, ...

Claude Monet (1840 – 1926)

- narodil se v Paříži 1840
- jeho prvním učitelem byl Eugène Boudin
- akademie Suisse i škola Charlese Gleyera
- neuznáván pařížským Salonem
- inspirace svou vlastní zahradou (např. „Lekníny“)
- ve stáří oslepnul
- inspirace Manetem („Snídaně v trávě“)
- „Imprese – východ slunce“, „Dáma se slunečníkem“, „Kupky sena“, „Lekníny“, „Katedrála v Rouen“,...

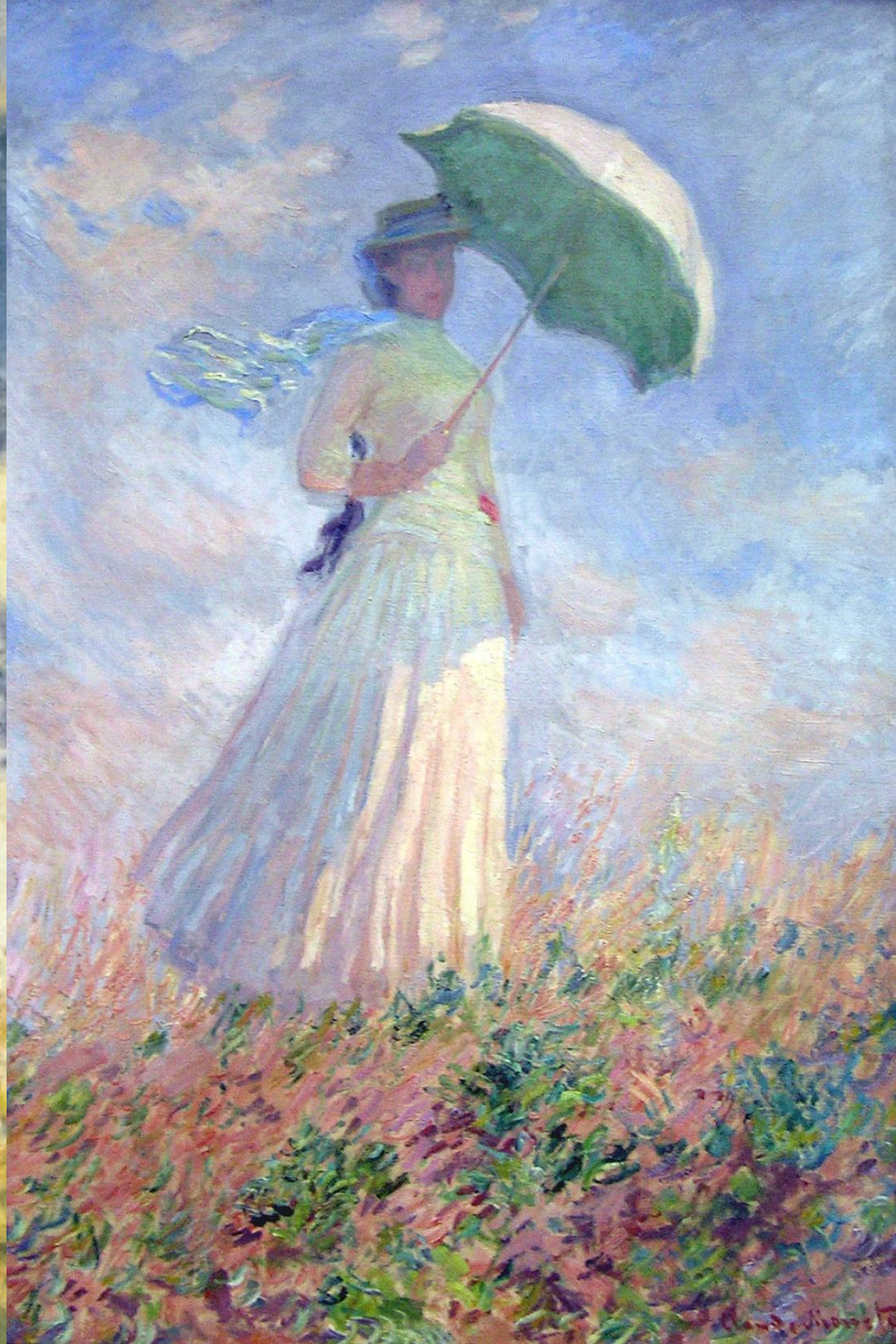

el. v. h. 70

J.M.W. Turner 1844

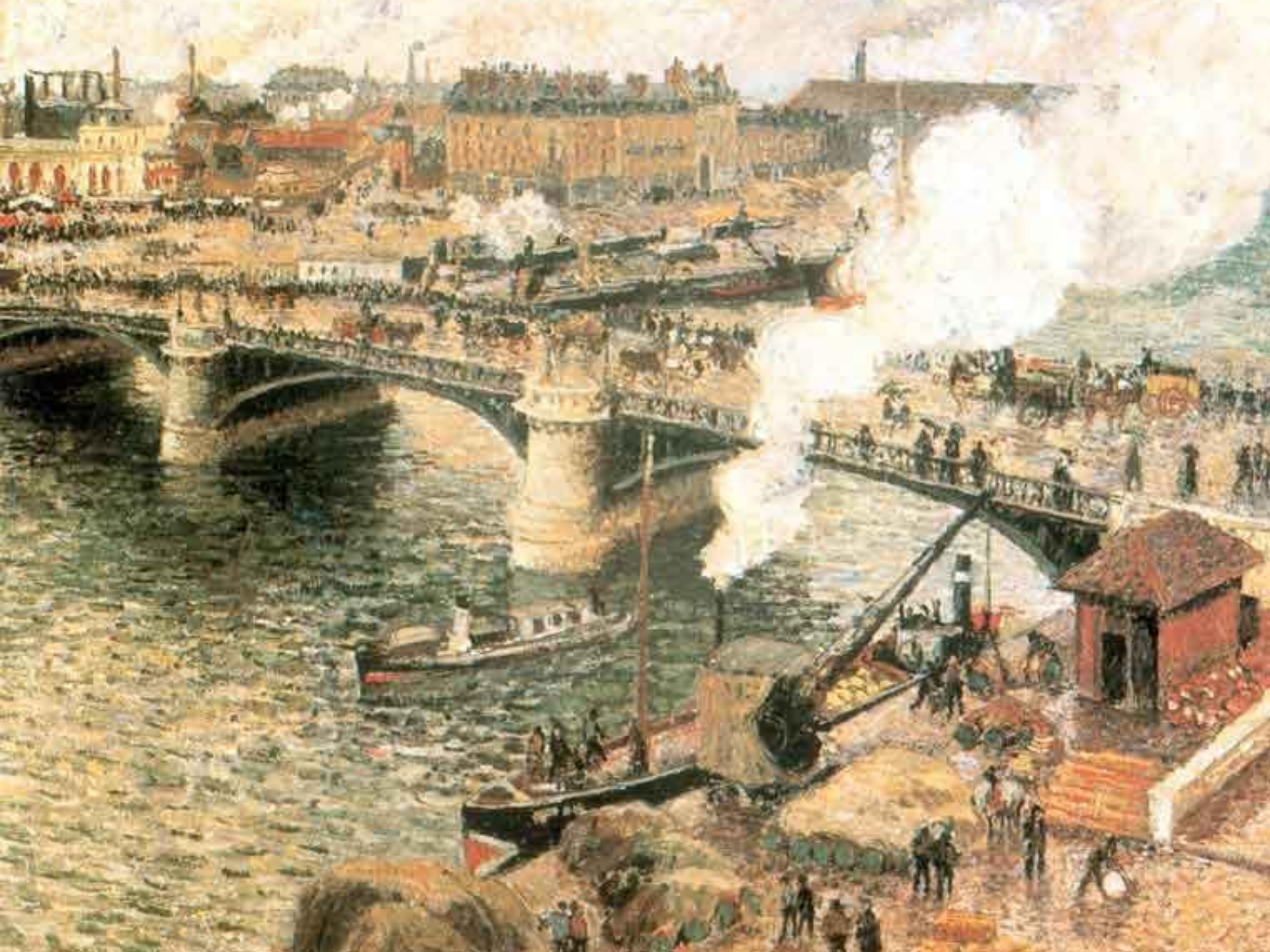

Camille Pissarro (1830 – 1903)

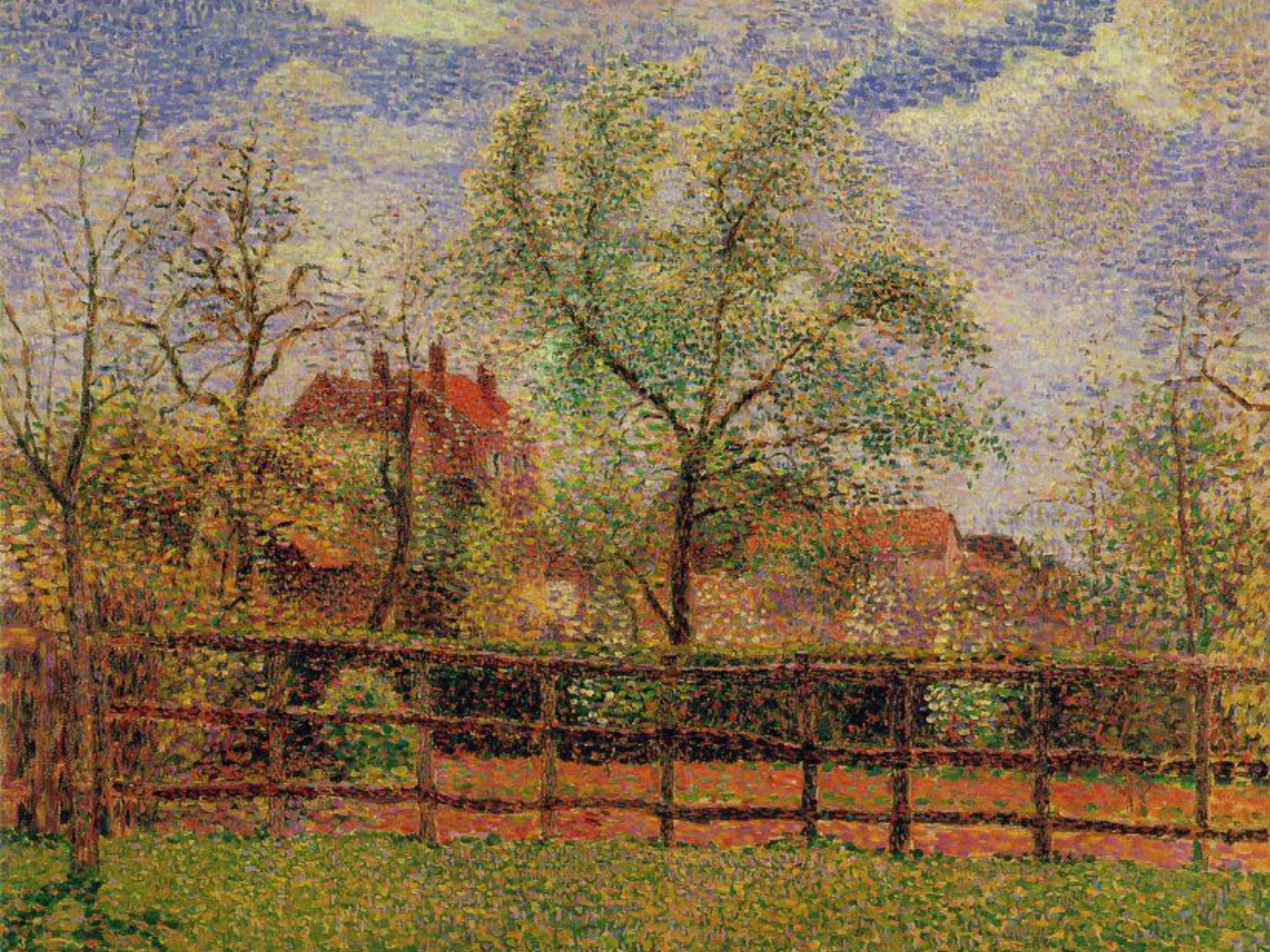
- studium v Paříži – „*École des Beaux – Arts*“, „*Académie Suisse*“
- vyučoval ho malíř Camille Corot
- mnoho obrazů zničených po Prusko – francouzské válce (1870)
- velký vliv na ostatní malíře – učili se od něj Gauguin, Cézanne, později i Matisse
- krajinář, oblíbeným tématem – vesnické scenérie
- označoval pointilismus jako „vědecký impresionismus“
- umírá roku 1903 na otravu krve, je pohřben na pařížském Père Lachaise

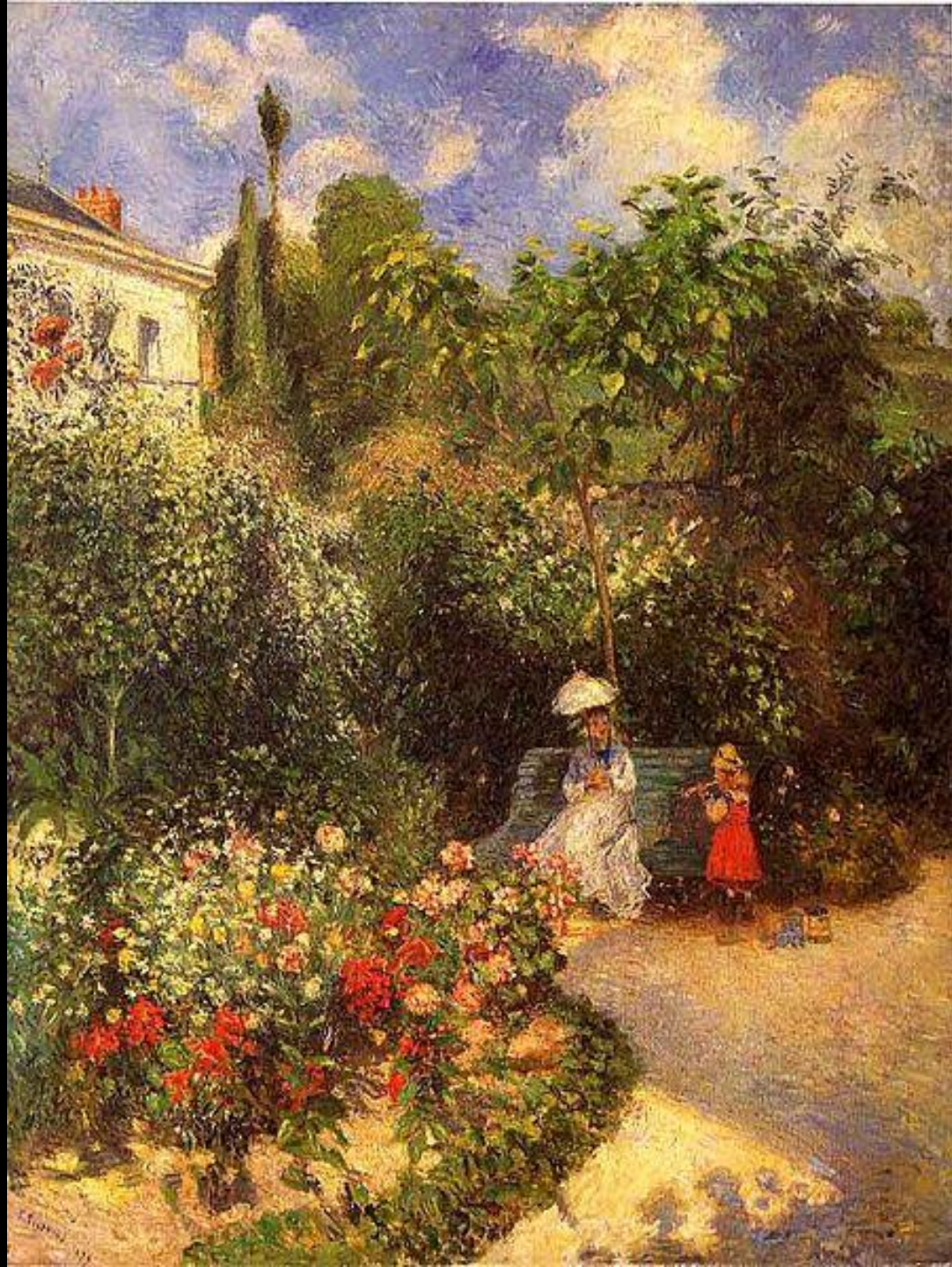

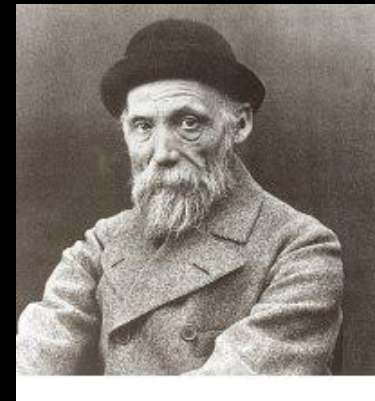

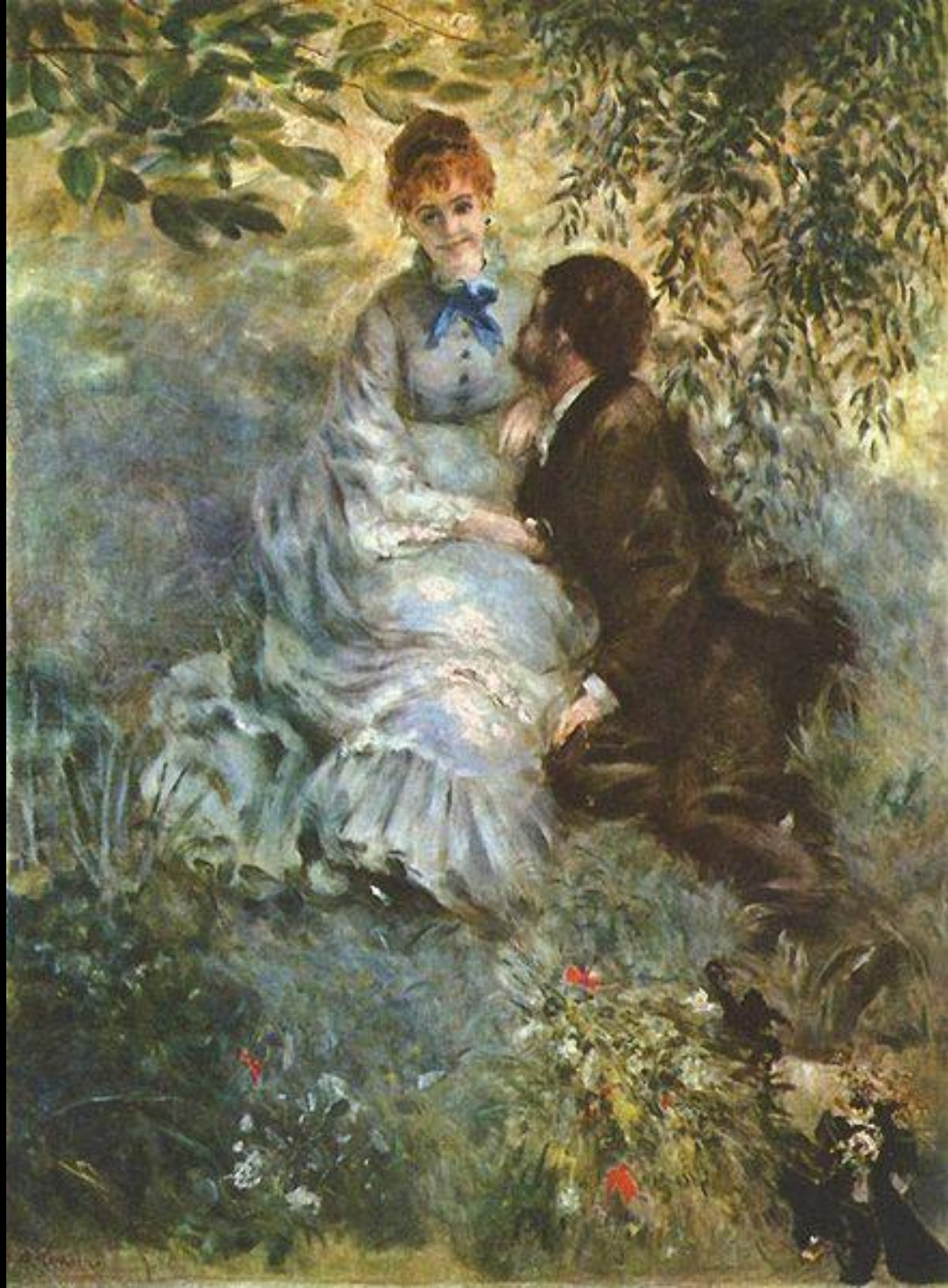

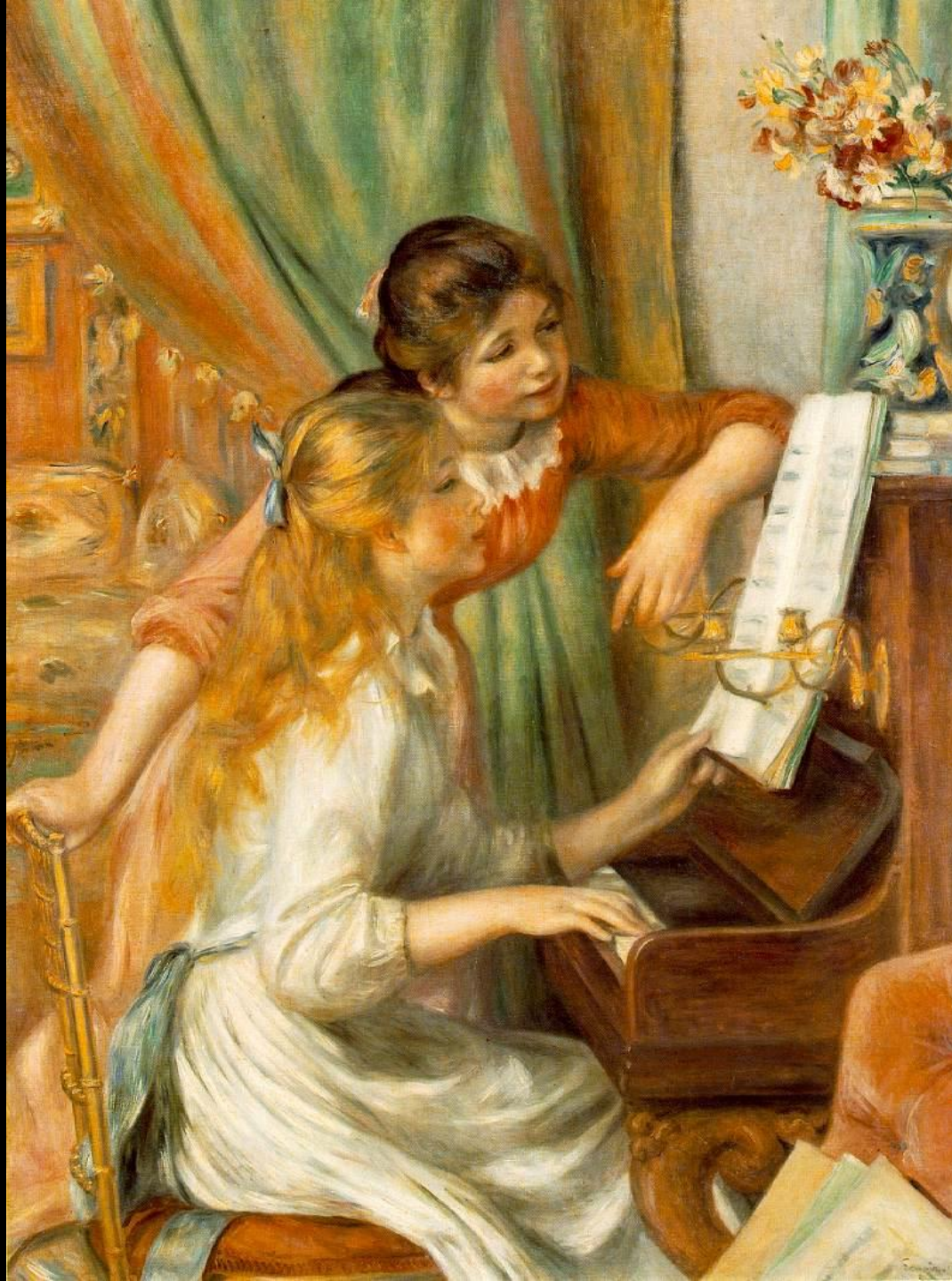
Auguste Renoir (1841 – 1919)

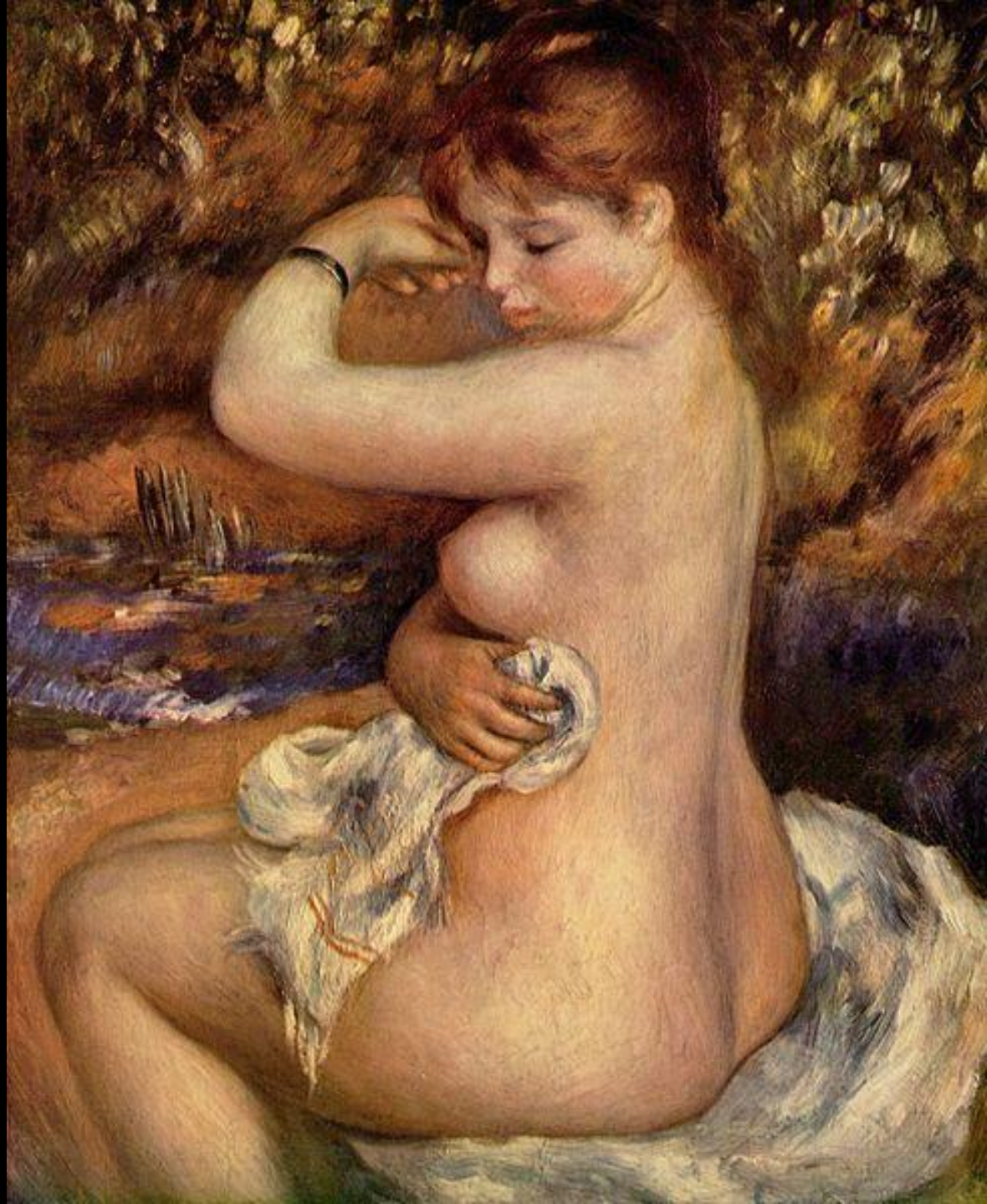

- jako mladý pracoval v porcelánce, kde zdobil porcelán a vějíře
- studium na École des Beaux-Arts a Gleyerově akademii –
„Kdybych nemaloval to, co se mi líbí, nemaloval bych vůbec“ –
boření ideálu krásy v oficiálním pojetí
- ustoupil od zásad – obrazem La Esmeralda – uznán Salómem,
avšak bral to jako osobní zradu a obraz zničil, poté byl
Salómem vyloučen
- odklon od ostatních impresionistů – cesty do Itálie – inspirace
renesancí
- ke stáří velmi nemocný – nemoc postihovala i ruce

Alfred Sisley (1839 – 1899)

- nejvíce se inspiroval od Monetova impresionismu
- krajinomalby, motivy z povodí Seiny, v obrazech je pohyb a dynamika, hloubka zobrazené přírody
- uznání se mu dostalo až posmrtně

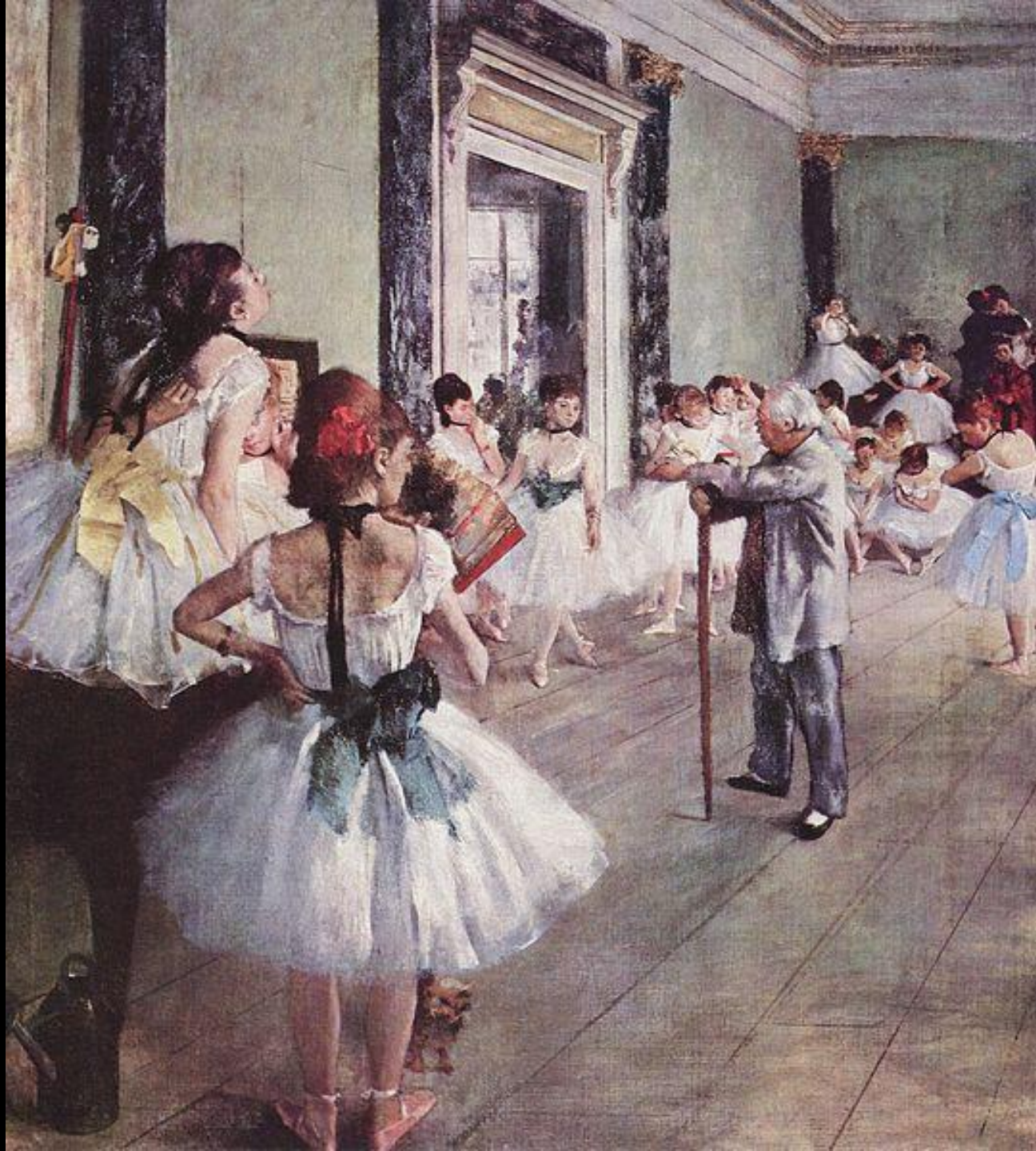

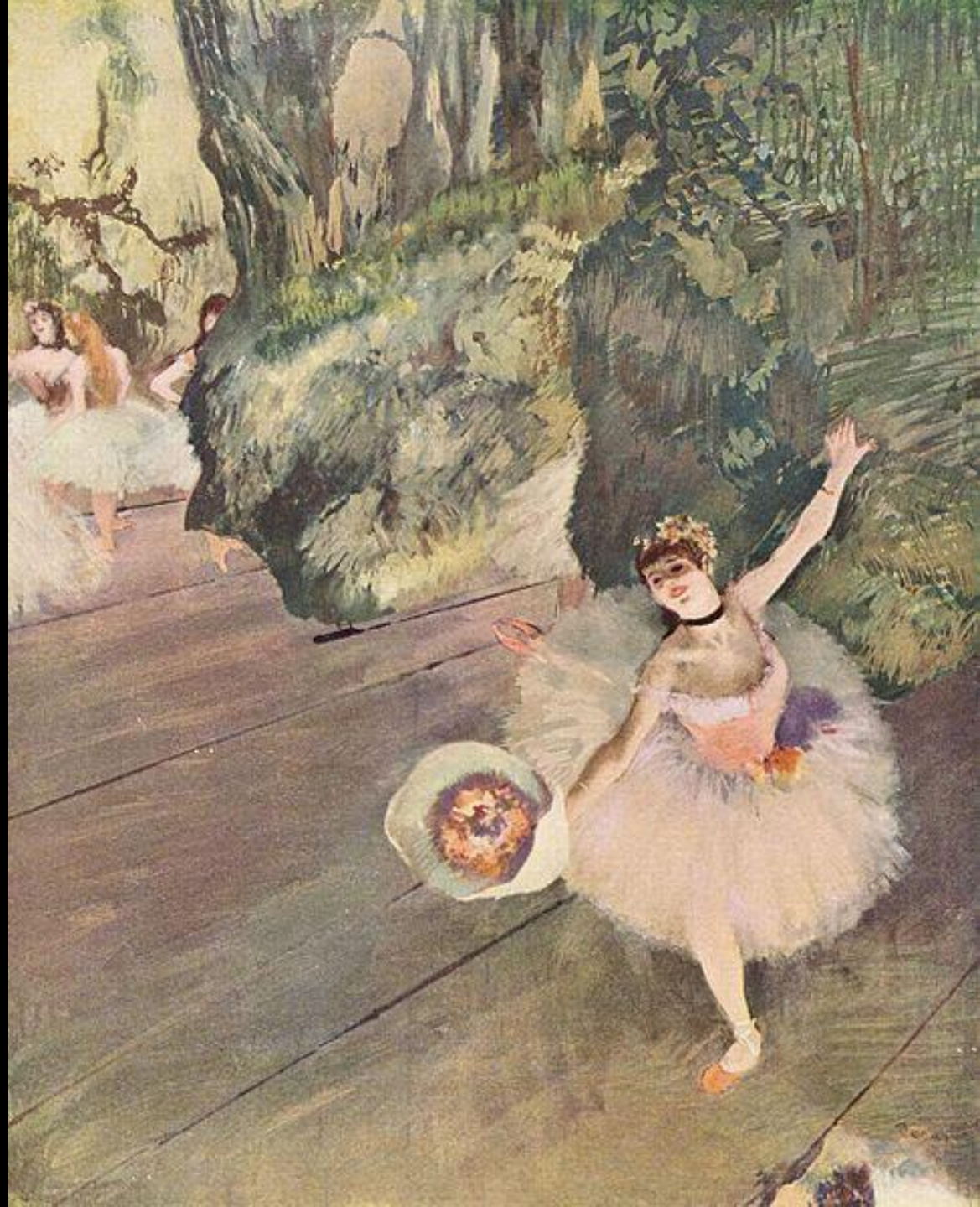

Edgar Degas (1834 – 1917)

- sám se za impresionistu nepovažoval
- zobrazoval lidskou postavu v pohybu (tím ho řadíme mezi impresionisty), prostředí divadla, opery, dostihů, kaváren – „Baletní škola“, „Konec arabesky“
- hra se světlem a stínem - tmavým pozadím a osvětlenou scénou
- inspirace fotografií – kompoziční výřezy
- sběratel umění
- zhoršující se zrak podporoval jeho sochařskou činnost „Čtrnáctiletá tanečnice“

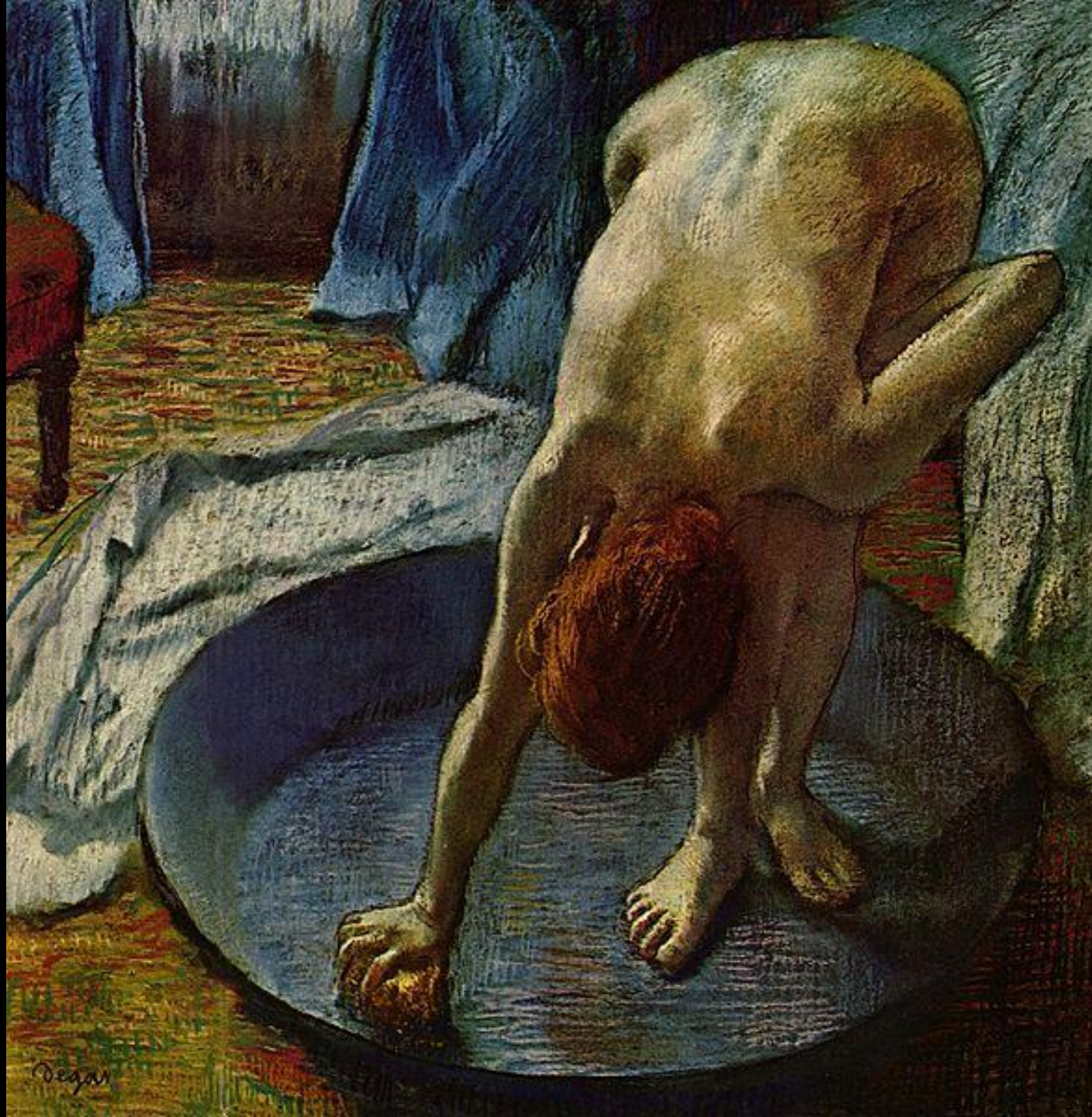

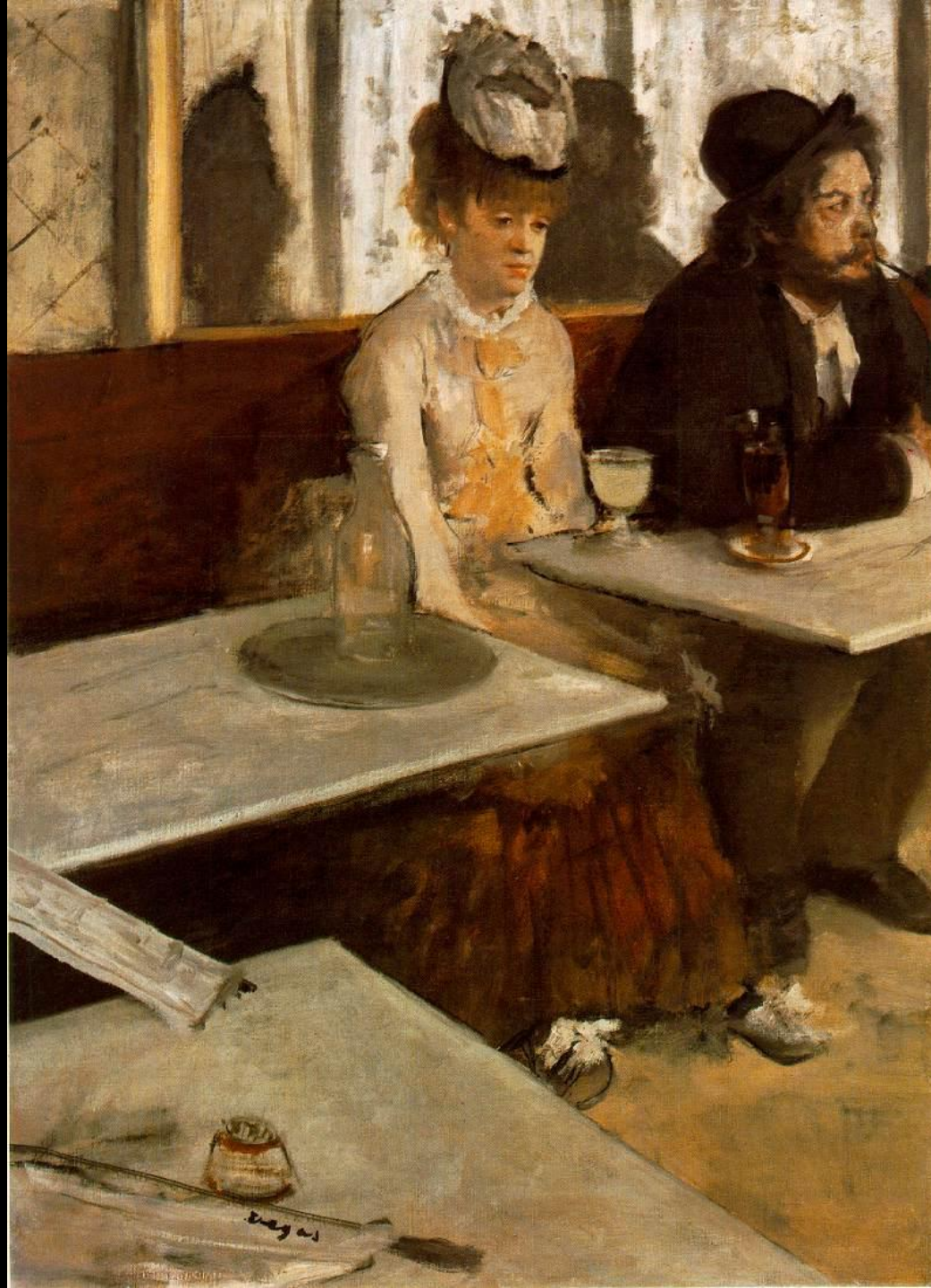

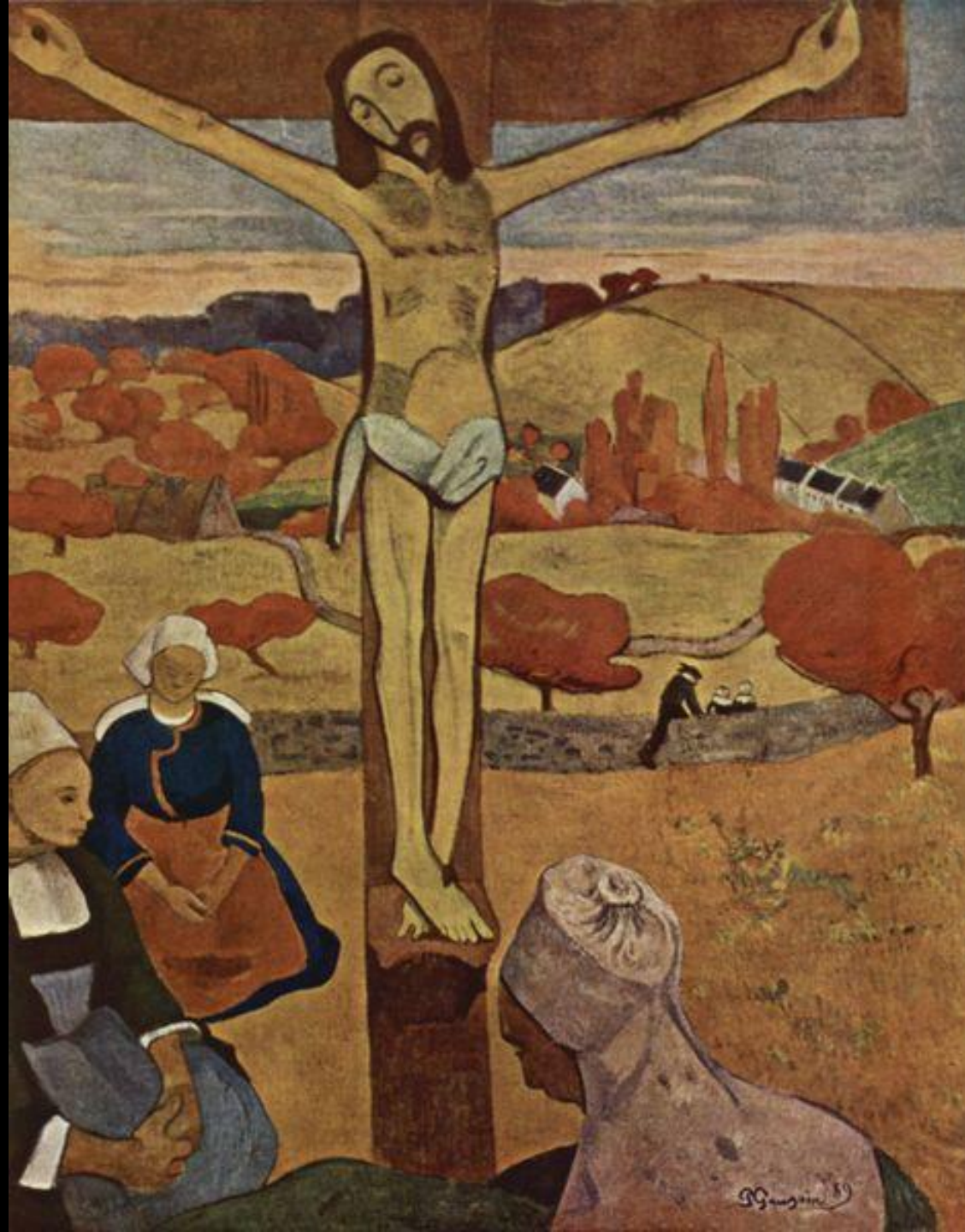

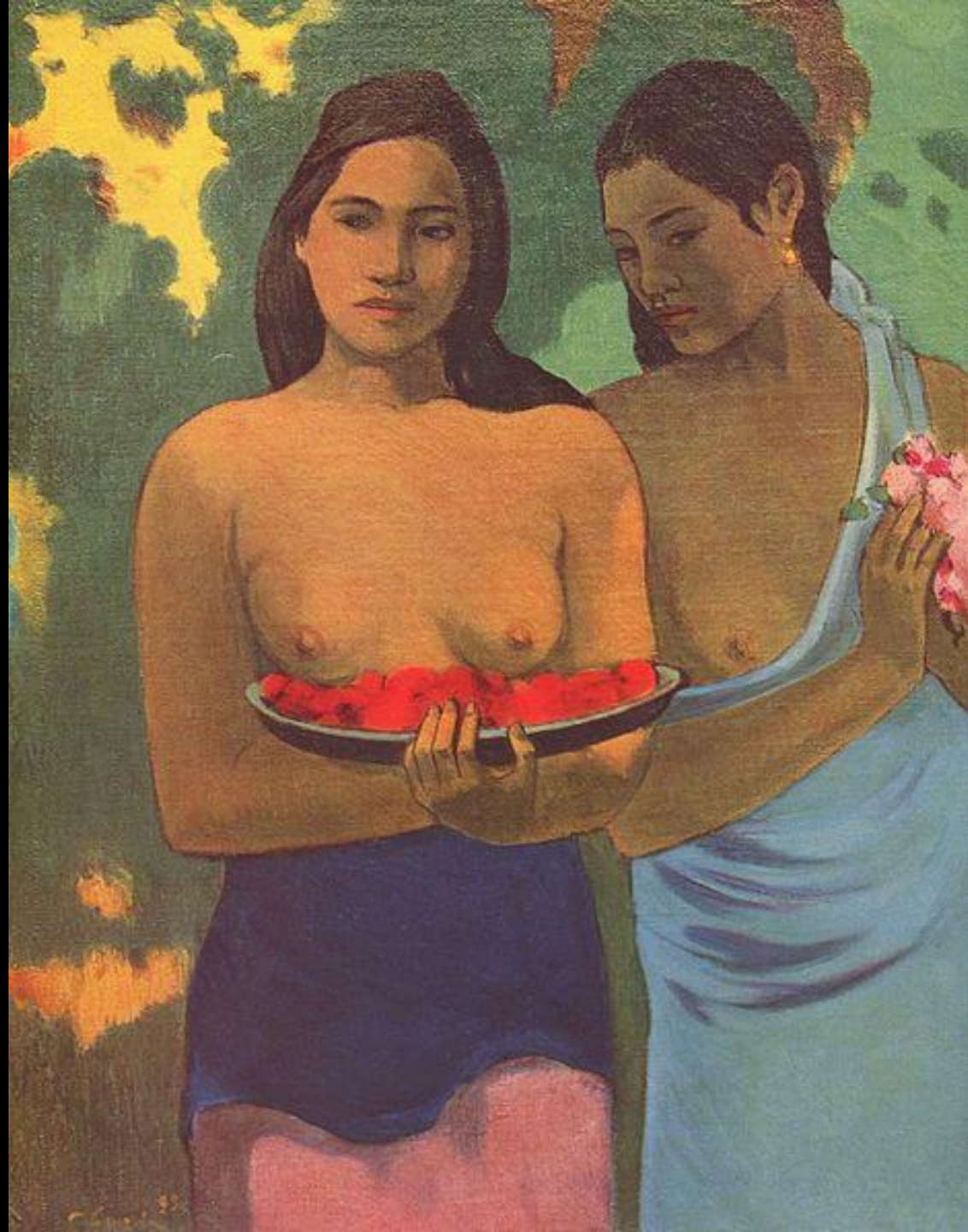
Paul Gauguin (1848 – 1903)

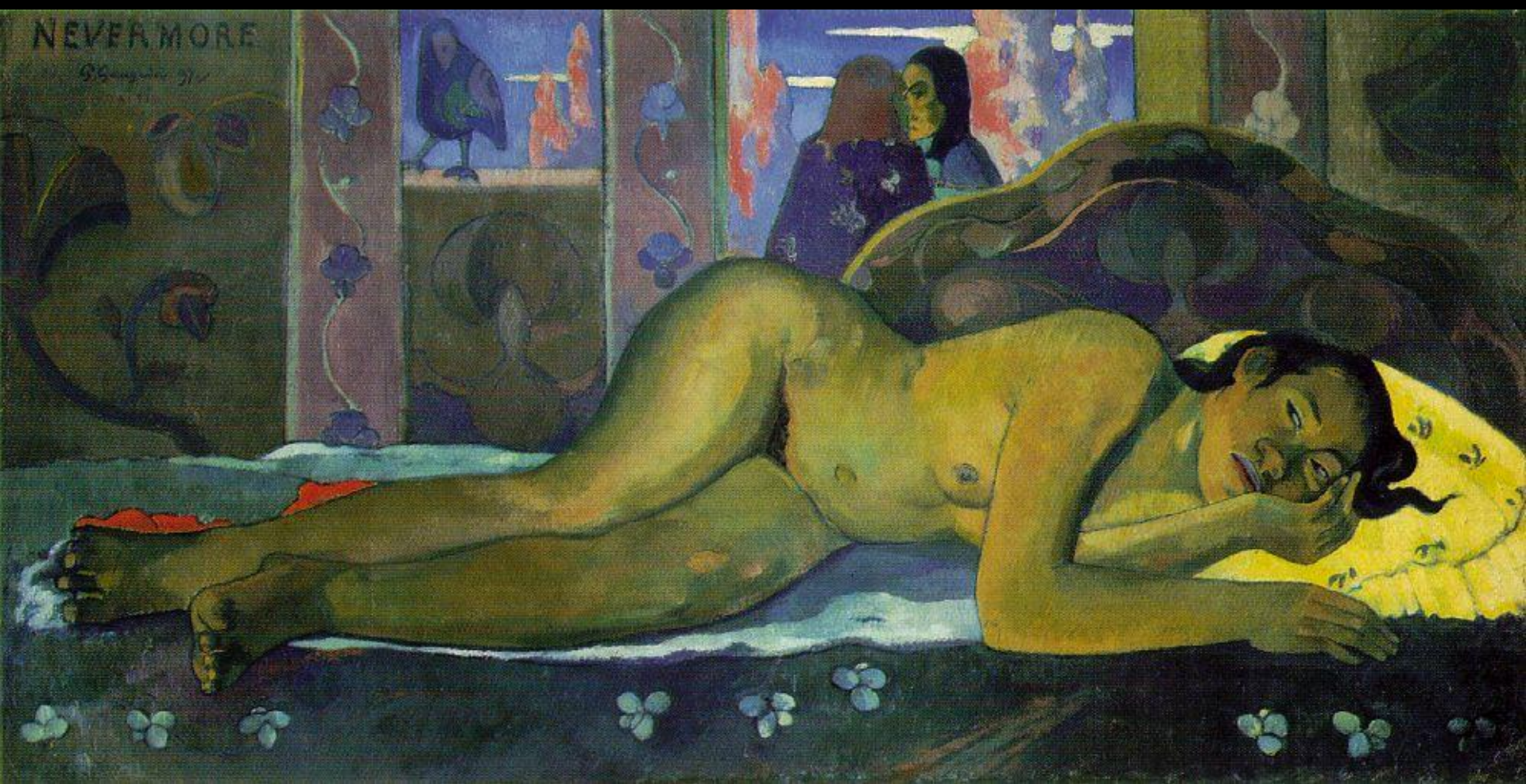

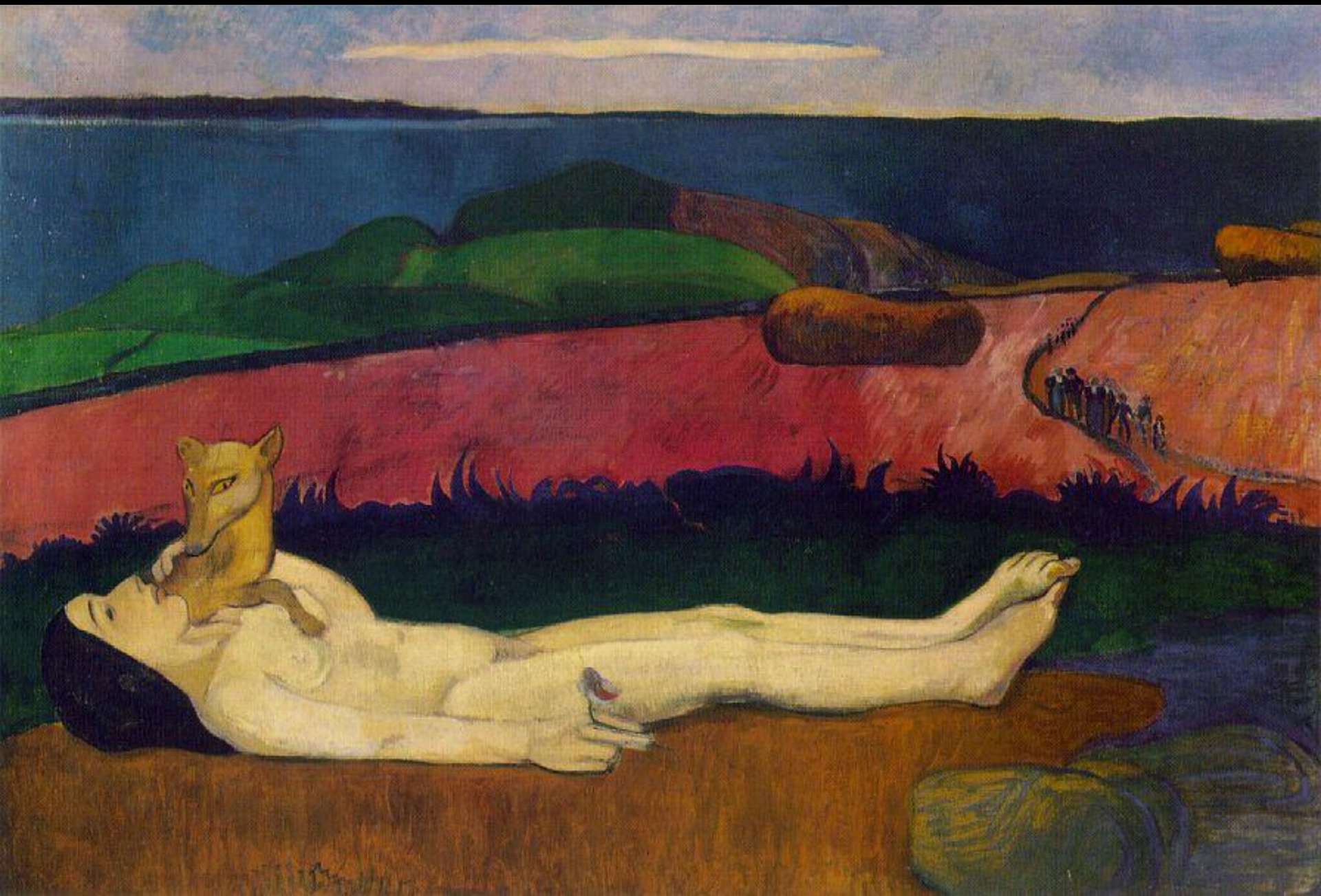
- spíše řazen do postimpresionismu
- žák Camilla Pissarra
- cestování na Tahiti (zobrazování Tahitanců, jiné světlo a barevnost - výraznější barvy, na tak výrazné stíny)
- „Žlutý Kristus“, „Už nikdy“, „Dívka s květy mangovníku“

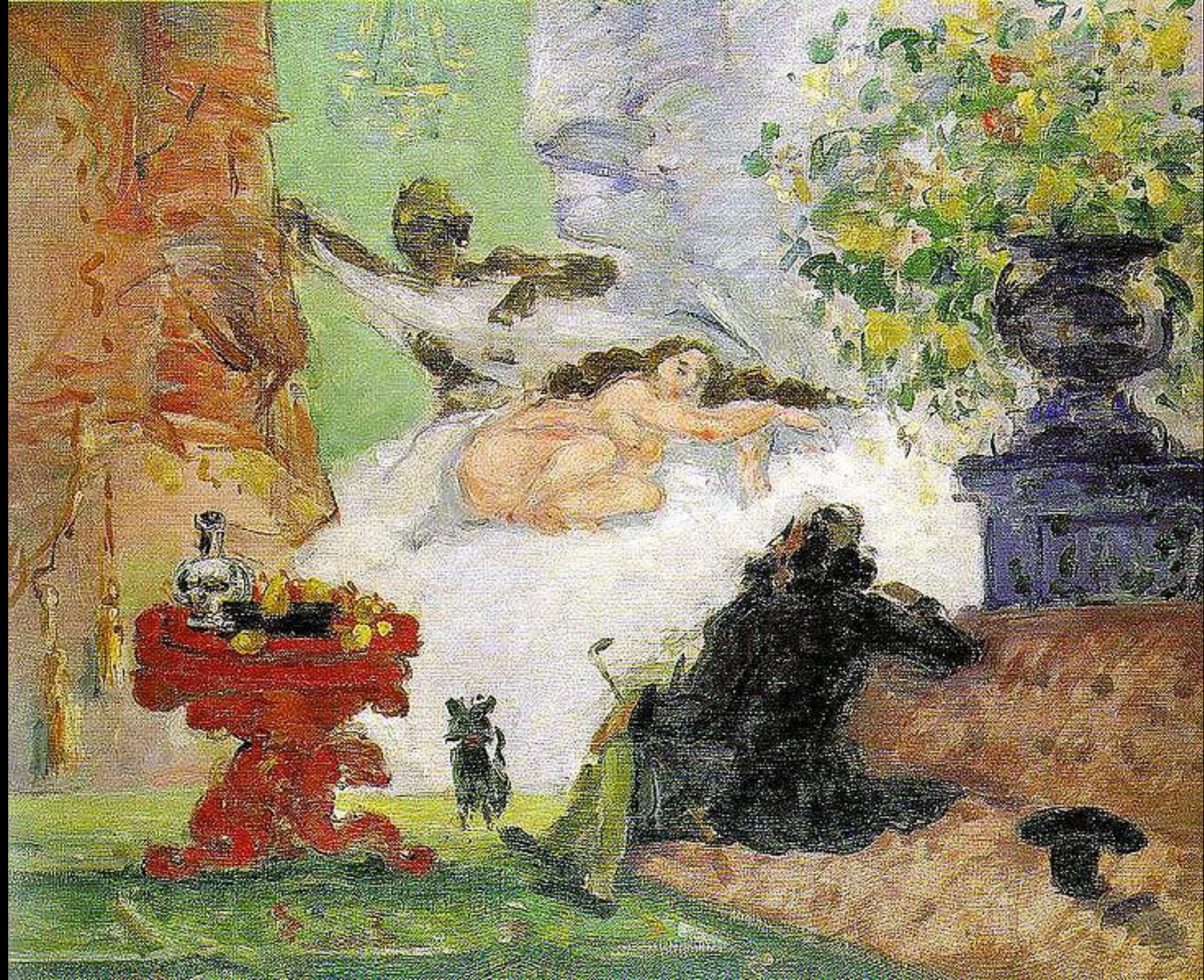
Paul Cézanne (1839 – 1906)

- otec moderního umění
- portrétista – snaha o zachycení psychologie postav
- za nejznámější dílo se považuje obraz „Hráči karet“
- zparodoval Manetův obraz Olympie (sklidil negativní kritiku)
- „Zátiší s ovocem“, „Velké koupající se ženy“
- teprve na konci života byla jeho díla uznána

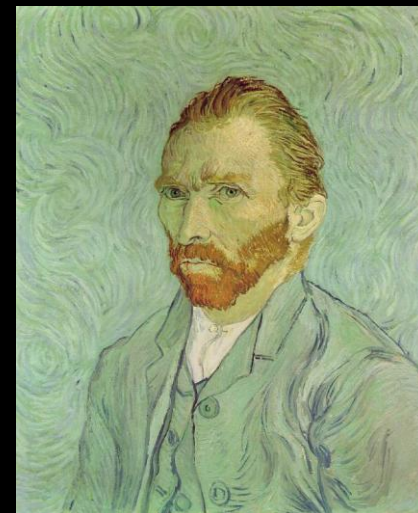

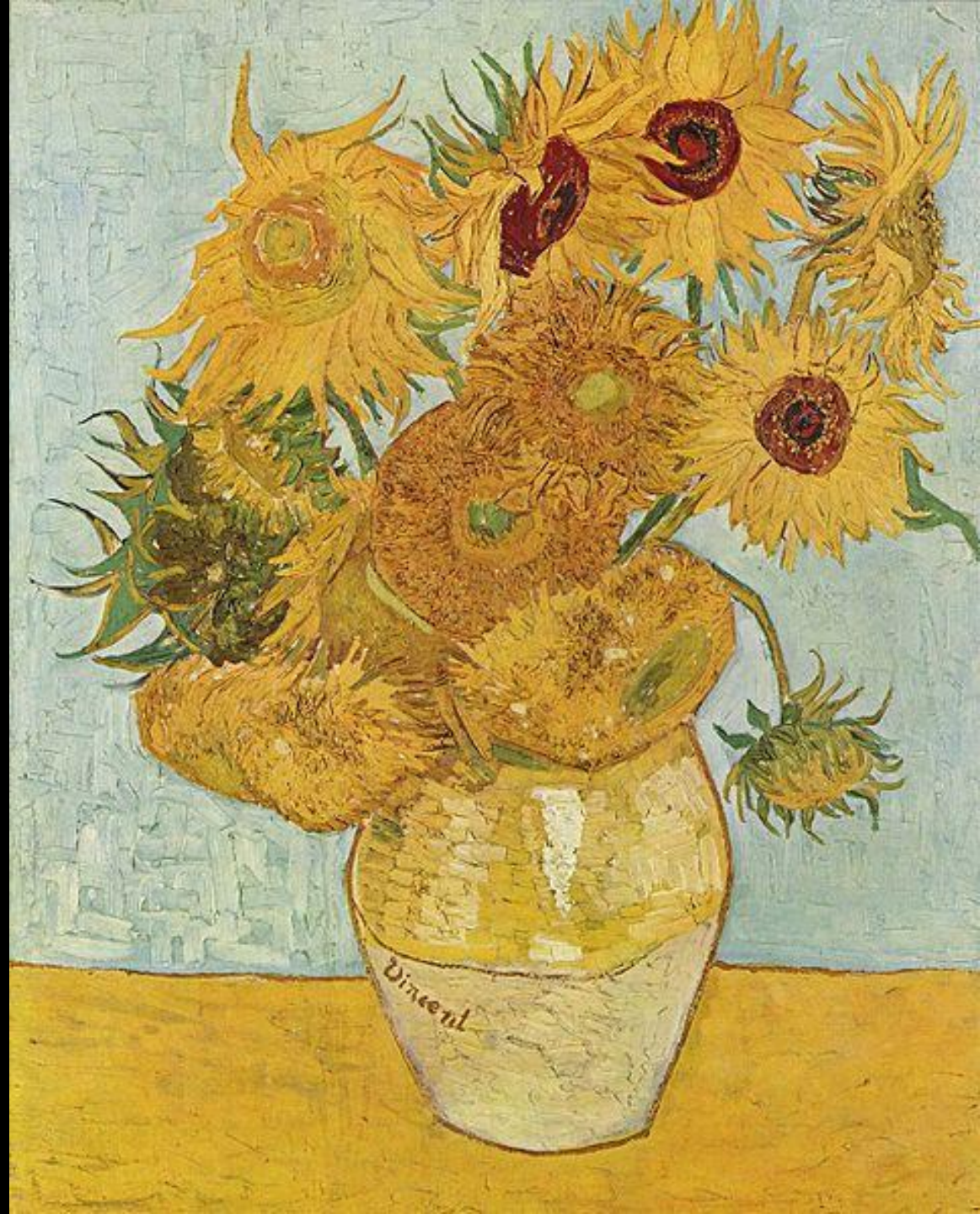

Vincent van Gogh (1853 – 1890)

- nizozemský malíř
- svou tvorbou patřil spíše mezi fauvisty a expresionisty, ale z impresionismu vycházel – změnil klasický pohled na něj
- *„Chci používat barvy, které navzájem kontrastují, aby každá z nich zářila ještě výrazněji, aby kontrastovaly jako muž se ženou.“*
- „Jedlíci brambor“, „Slunečnice“, „Ložnice v Arles“, „Autoportrét“

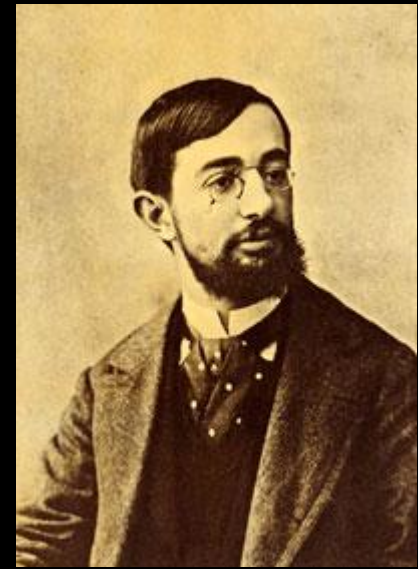

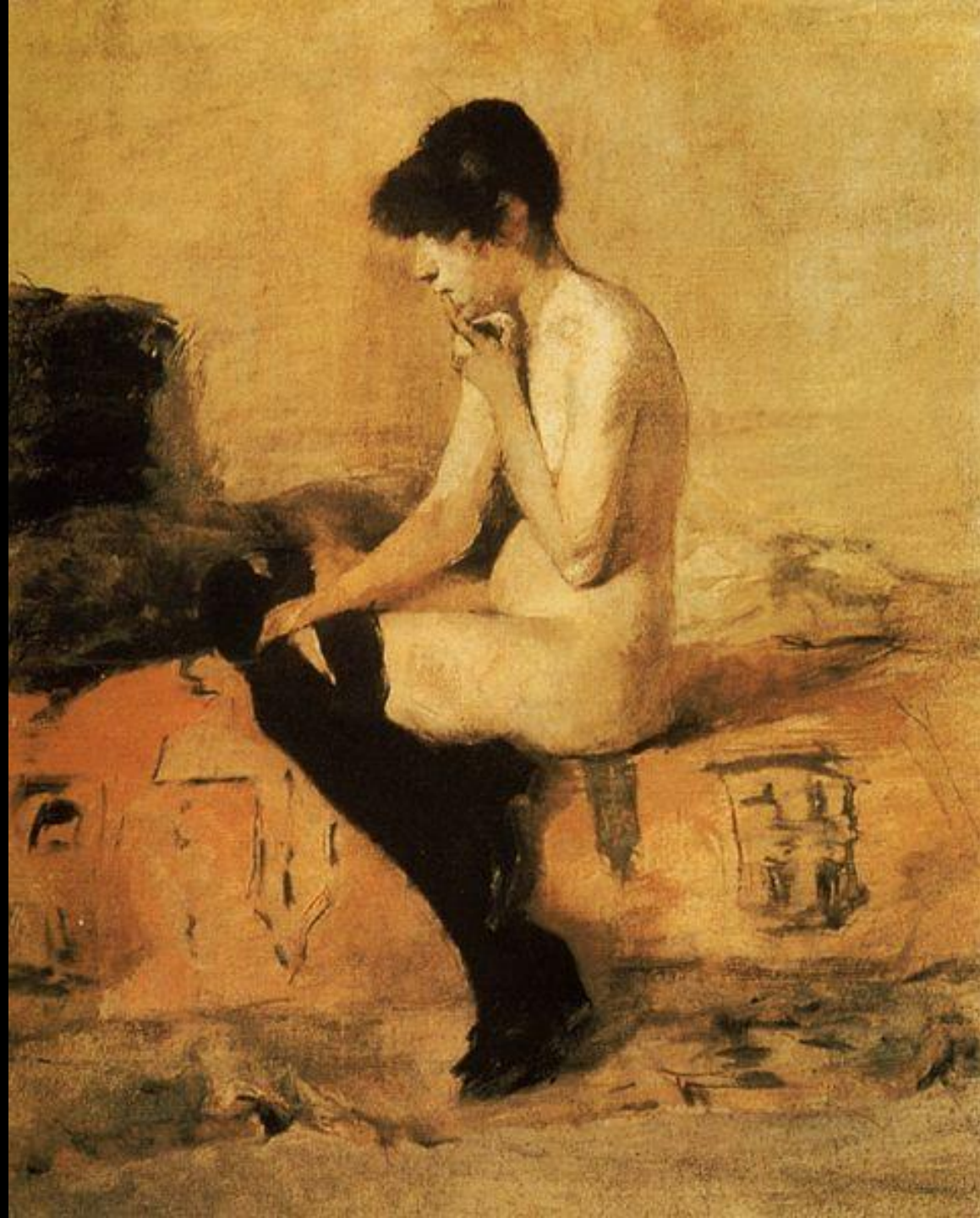

Henri de Toulouse – Lautrec (1864 – 1901)

- malíř a grafik, zástupce impresionismu a postimpresionismu
- inspirace japonským dřevorytem
- ovlivnil a předznamenal secesi – plakáty, grafiky (litografie)
- zachycoval dění v kabaretech, tanečnice a prostitutky
- psychické nemoci

Divan Japonais

75 rue des Martyrs

Ed Fournier
directeur

Hautec

Český impresionismus

- na konci 19. století začíná upadat tzv. „Generace Národního divadla“
- nové poznatky, formy a směry českého krajinářství
- jako první přinesl vize francouzského impresionismu **Václav Radimský** - členem Barbizonské školy
- snaha o začlenění české výtvarné tvorby do světového moderního umění
- další revoluční malíř – **Joža Uprka** – nezvyklá barevnost a světelnost v obrazech, lyrizace venkova a náladové zobrazení krajiny

Český impresionismus

- „Mařákova krajinářská škola“ – Julius Mařák (jediný krajinář, který se podílel na výzdobě ND)
- další významní impresionističtí krajináři: Antonín Chittussi (inspirací pro mladší generaci), Antonín Slavíček, František Kaván, Alois Hudeček, Antonín Kalvoda, Bohuslav Dvořák, Václav Březina, Josef Holub, Jan Minařík, Bohumil Plaške, Ferdinand Engelmüller, František Pečinka, ...
- základ českého impresionismu stojí na A. Slavíčkovi, A. Hudečkovi a O. Lebedy – dokázali spojit vztah k zemi, náladovost, smyslové vnímání světa a moderního člověka

Český impresionismus

- figurativní tvorba: Jaroslav Panuška, Václav Brožík, Jakub Schinkander - práce a život venkovského lidu
- další umělci spojující figurativní malbu a krajinářství: Vojtěch Hynais, Karel Hlaváček, Jan Preisler, Maxmilián Pirner, Hanuš Schweigner, Beneš Knupfer
- moderní umění založené na impresionismu: Max Švabinský, Ludvík Kuba, František Kupka

Antonín Slavíček (1870 – 1910)

- vychází z odkazu náladového realismu
- studium na „Mařákově škole“
- setkává se s francouzským impresionismem
- mistr v zachycení světla a stínu („Ve Veletruském parku“)

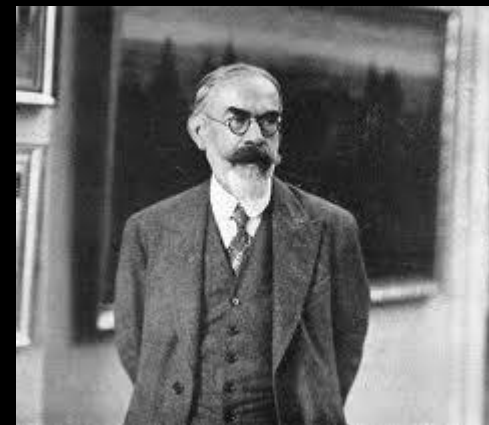

Antonín Hudeček (1872 – 1941)

- studium u M. Pimera a V. Brožíka
- krajiny v okolí Okoře (Mařákova škola)
- cestování po Itálii a Sicílii
- počátky tvorby – figurální tvorba a akty
- později krajinář – ovlivněn francouzským impresionismem, avšak pokládá se spíše za realistu

František Kaván (1866 – 1941)

- studium v Mařákově škole
- malíř, básník, překladatel
- 1900 – zlatá medaile na Světové výstavě v Paříži (obraz „Podmrak“)
- realistické začátky, postupuje k symbolismu, impresionistické prvky

Antonín Chittussi (1847 – 1891)

- významný český krajinář
- předchůdce A. Slavíčka
- působil v Paříži pod vlivem Barbizonské školy

Soběslav Pinkas (1827 – 1901)

- český malíř a karikaturista

Americký impresionismus

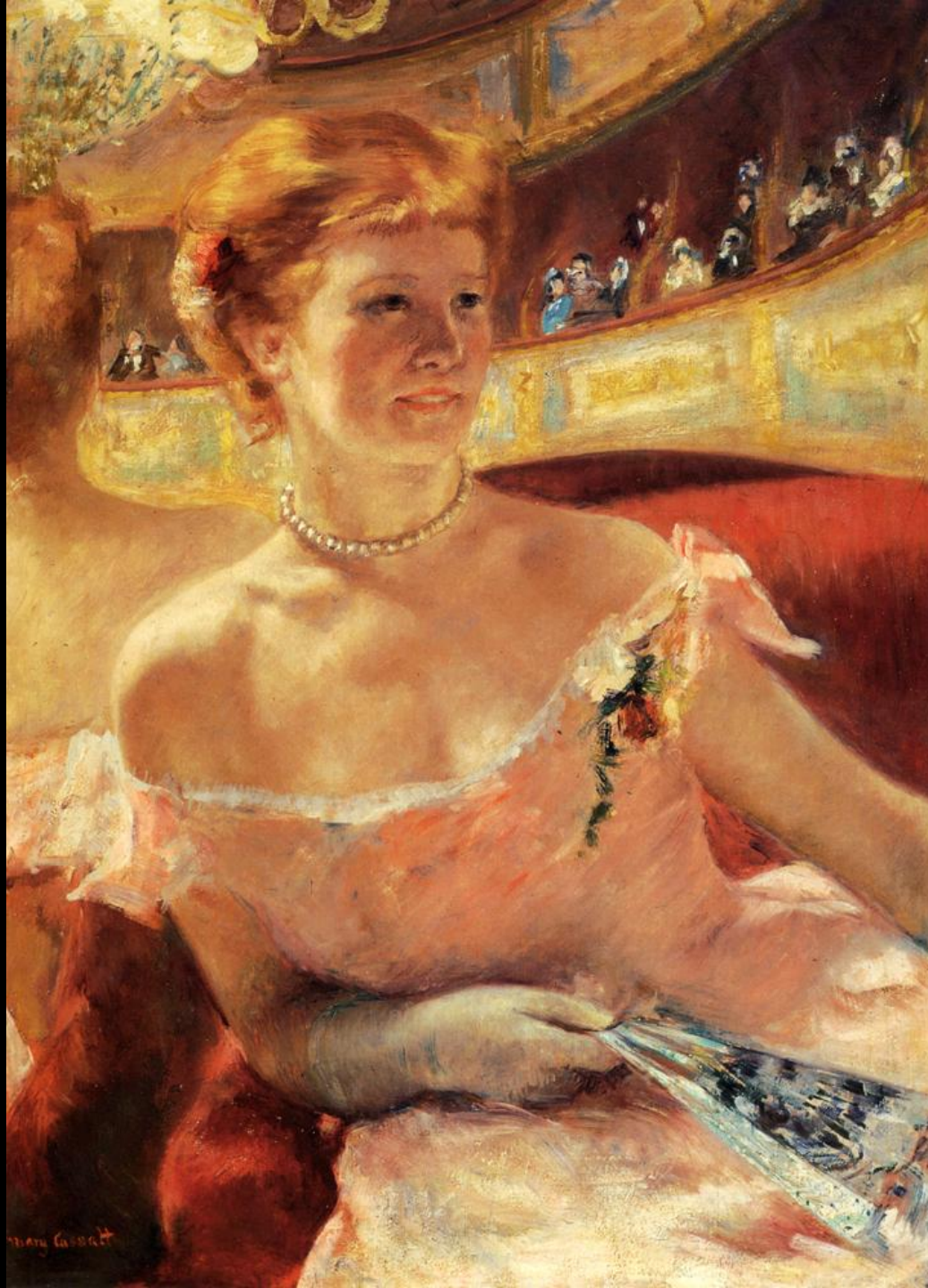
- kombinuje i další umělecké směry, hlavně realismus a secesi
- James Whistler („Nocturno“, „Nocturno v modré a zlaté“, „Bílá dívka“)
- Winslow Homer
- Thomas Eakins
- Marry Cassatt (jedna z prvních žen, která se malířstvím živila, zobrazuje hlavně děti a ženy)

John Whistler

John Whistler

„Dívka s perlovým
náhrdelníkem“ -
Mary Cassatt

Navazující umělecké směry

- Symbolismus – reakce i na realismus, pracuje s náznaky, obraznými přirovnáními a symboly (G. Moreau, P. Gauguin, J. Zrzavý, ...)
- Postimpresionismus – několik směrů, důraz na metodu, ne tolik na dojem (G. Seurat, ...) - „pointilismus“ (point = tečka)
- Secese
- Fauvismus – čisté barevné plochy (H. Matisse)
- Kubismus – mnoha úhlová kompozice (P. Picasso)
- Futurismus
- Expresionismus
- Surrealismus
- Dadaismus

George Seurat

Zdroje:

- www.impresionismus.cz
- www.wikipedia.org
- www.artchive.com
- Obrazová encyklopedie umění 20. století